

Nieuwsbrief Raad van Kerken Amsterdam zomer 2022

Beste lezer,

Klimaatverandering en de oorlog in Oekraïne – twee zaken die in de RvKA dit voorjaar onze aandacht vroegen. In de AV van mei spraken de afgevaardigden van de lidkerken met elkaar over de klimaatcrisis en *groene theologie*. In deze nieuwsbrief daarover informatie, naast de gespreksnotitie die de Raad van Kerken in Nederland over dit thema liet verschijnen.

Op het moment van schrijven van deze nieuwsbrief lijkt het voorgenomen beleid om stikstof-uitstoot te reduceren onze aandacht voor de oorlog in Oekraïne te verdringen. Hoog tijd u voor een bijzondere actie: stuur een ansichtkaart aan president Poetin. Lees hieronder meer.

Verder in deze Nieuwsbrief berichten over het RvKA-korenfestival, de reizende expositie slavernijverleden, de lobby voor ongedocumenteerde vluchtelingen en de 11e Assemblee van de Wereldraad van Kerken in Karlsruhe – waar *eco-justice* overigens ook één van de dagthema's is.

Een hartelijke zomergroet aan u allen,
namens het DB van de Raad van Kerken Amsterdam

Anna Verbeek
Voorzitter

Orthodoxe Kerk in Amsterdam een feit

Het kan u niet zijn ontgaan dat de Russisch Orthodoxe Kerk in Amsterdam gebroken heeft met het patriarchaat van Moskou – en dus niet langer een Russisch-orthodoxe kerk is. Er was veel aandacht voor in de Nederlandse pers en wij schreven er ook over in onze vorige Nieuwsbrief. Voor de parochie was dit geen makkelijke stap, die ook niet zonder slag of stoot is gezet. In een tweede buitengewone Algemene Parochievergadering op 13 juni j.l. is met statutaire 2/3 meerderheid van stemmen de statutenwijziging aangenomen, waarmee de parochie in juridische zin is overgegaan tot het Oecumenisch Patriarchaat van Constantinopel.

De parochie gaat voortaan door het leven als Orthodoxe parochie Heilige Nicolaas van Myra. Voor- en tegenstanders van de overgang naar het Oecumenisch Patriarchaat hebben aangegeven blij te zijn met een werkgroep die de parochianen zal steunen die bij het Patriarchaat van Moskou wensen te blijven.

AV-afgevaardigde Victor Lagodin mailde ons: 'We hebben geschiedenis geschreven!' De RvKA is verheugd mét de Orthodoxe parochie, die gewoon lid blijft van de Raad van Kerken Amsterdam.

Stuur een kaart aan Poetin

De Algemene Vergadering van de Duitse tak van de 'International Fellowship of Reconciliation' (IFOR) roept op om ansichtkaarten te sturen naar president Poetin. Met het beleefde, doch dringende verzoek om de Russische troepen terug te trekken uit Oekraïne.

Het doel van dit verzoek is niet in de eerste plaats om de president van Rusland op andere gedachten te brengen, maar om via de veelheid aan ansichtkaarten die vanuit de hele wereld in Rusland zullen aankomen en die door vele handen zullen gaan en gelezen zullen worden, aan te zetten tot nadenken en zo de vredesbewegingen in Rusland te ondersteunen. Door juist een *kaart* te gebruiken, kan iedereen die de post behandelt de inhoud ervan zien en lezen.

Het zou ook mooi zijn om *een duidelijk herkenbaar vredessymbool* op de voorkant te gebruiken en de kaarten uit zo veel mogelijk verschillende regio's en landen te laten komen.

Een mogelijke tekst voor op de kaart zou zijn:

*Geachte president Poetin,
Ik/wij dringen er bij u op aan onmiddellijk een einde te maken aan de 'operatie' in Oekraïne, de Russische troepen terug te roepen naar Rusland en te werken aan een vreedzame oplossing.
Wij willen vrede voor alle mensen, inclusief alle mensen in de Russische Federatie.*

Vertaald in het Russisch:

*Уважаемый президент Путин,
Я/мы призываем вас немедленно прекратить "операцию" в Украине, приказать российским войскам вернуться в Россию и работать над мирным решением.
Мы хотим мира со всеми людьми, в том числе со всеми людьми в Российской Федерации.*

Het postadres voor de kaarten is:

President Putin
ul. 23 Ilyinka St.,
103132, Moscow
Russia

Президент Путин.
ул. Ильинка, д. 23,
103132, Москва.
Россия

Het zou fantastisch zijn als er een voortdurende kanonnade aan ansichtkaarten op Poetin kan worden gericht!

RvKA KORENFESTIVAL 2022

Komend najaar kan het (hopelijk) weer live: de Raad van Kerken Amsterdam organiseert weer een Korenfestival. Een middag vol muziek uit de eigen traditie: orthodox, katholiek, protestant. Ook cultureel is het een divers geheel, van Oost-Europa, Afrika, Zuid-Amerika en West-Europa - de kerken zijn al even veelkleurig als de stad. Op **zaterdag 15 oktober bent u vanaf 13.30 uur** welkom in de **Walse Kerk**, Walenpleintje 159. Om te luisteren en mee te zingen.

U ontvangt via de e-mail de digitale flyer, met het verzoek daarmee zoveel mogelijk mensen te attenderen op het korenfestival. Als u belangstelling hebt voor een poster op A4-formaat om op te hangen in kerkgebouwen en op andere plekken, stuur dan svp een mail aan raadvankerkenamsterdam@gmail.com Plaats u ook een bericht in uw kerkblad of zondagskrantje begin september?

Klimaatgerechtigheid

In de AV van mei sprak ds. Annemarie van Wijngaarden (voorzitter van de Amsterdamse werkgroep Groene Kerk) over klimaatverandering, duurzaamheid en kerken. Zij stelde dat belangrijk is juist ook als kerken, als voorgangers in die kerken, als kerkbestuurders en als gemeenteleden/parochianen bezig te zijn met duurzaamheid. Een recent voorbeeld is de oproep die de oecumenische patriarch Bartholomeus, Paus Franciscus en de bisschop van Canterbury deden om de aarde te beschermen (september 2021).

Al sinds de jaren '80 staat de zorg voor de heiligheid van de schepping op de agenda van de kerken. Die zorg kan zich uiten in allerlei praktische maatregelen: ledlampen en zonnepanelen plaatsen (omdat je beseft dat klimaatverandering juist de armsten op aarde het meeste treft, en je er dus niet omheen kunt om je bijdrage aan die klimaatverandering te minimaliseren). Of 'eerlijke koffie' gebruiken en 'eerlijk voedsel' eten, en heel zorgvuldig kijken naar je aankopen (omdat je beseft dat veel van onze consumptie op een onrechtvaardige manier tot stand gekomen is, onrechtvaardig naar de aarde en onrechtvaardig naar de arbeiders in de landen van herkomst).

Klimaatgerechtigheid is m.a.w. veelomvattend en verstrekkend. Praktische maatregelen beginnen klein, maar hebben grote impact op ons leven en onze leefstijl – laten we dus niet denken dat dat allemaal meteen kan of moet. Het kan maar in kleine stapjes, in een groeiend bewustzijn van wat het klimaat nodig heeft en waar de kósten van onze levensstijl terecht komen:

Maar het gaat ook om een doordenking van hoe we in ons geloof nadenken over God en de natuur en medemensen. Een belangrijke publicatie in dat opzicht is 'Groene Theologie' van Trees van Montfoort (ook met een hoofdstuk van een Grieks-orthodoxe theologe over klimaat en geloof).

In het gesprek dat volgde op de inleiding was duidelijk dat het thema ons echt ter harte gaat:

- de klimaatcrisis stelt vragen aan onze spiritualiteit - waarin de schepping immers een gave is
- het begrip rentmeesterschap heeft een te sterke economische connotatie en vraagt herdefiniëring; we moeten af van het antropocentrische wereldbeeld
- we hebben geloofsinhouden en -beelden nodig die helpen om te veranderen
- verbeelding gaat aan de werkelijkheid vooraf - we hebben visionaire, profetische teksten nodig om in beweging te kunnen komen. En verrassende handelingsperspectieven om onszelf en onze gemeenten op een ander been te zetten (van groen pastoraat tot uitdagende acties: de washand ipv de douche was een eye-opener voor de tiengroep....). We kunnen elkaar niet een andere levensstijl 'opdragen' – maar wel oefenen en nieuwe inzichten verwerven.

Voldoende stof om hierover in de AV of in de eigen geloofsgemeenschap verder te praten. Behulpzaam daarbij is de recente nota van de Raad van Kerken in Nederland: 'Naar een duurzame toekomst'. <https://www.raadvankerken.nl/nieuws/2022/06/visienota-naar-een-duurzame-toekomst/>

De nota beoogt een bijdrage te leveren vanuit de kerken aan het publieke debat in ons land over thema's als klimaatverandering, duurzaamheid, grondstoffenschaarste en verlies aan biodiversiteit. De relatie met de christelijke traditie, het bijbels getuigenis en de theologie is daarbij van wezenlijk belang. De nota legt in de inleiding een principiële fundament onder het gesprek: goed beschouwd gaat het bij

duurzaamheid om de (verstoorde) verhoudingen tussen mens en mens, mens en aarde en mens en God. Er zijn in de loop van decennia allerlei opvattingen van duurzaamheid gepasseerd, van breed tot smal, sterk tot zwak. Maar hoe je de term ook opvat, duurzaamheid heeft te maken met natuur en

milieu, maar evenzeer met maatschappelijke, sociale, economische en politieke implicaties en raakvlakken. Deze worden in het vervolg van de nota uitgewerkt.

11^e assemblee Wereldraad van Kerken

De aanstaande 11e assemblee – waar alle lidkerken van de Wereldraad samenkomen voor gebed, viering, afstemming en verbinding – vindt dit jaar van 31 augustus t/m 8 september plaats in Karlsruhe. De assemblee is het hoogste bestuursorgaan van de Wereldraad van Kerken (WCC). Iedere acht jaar komen de lidkerken in deze vorm bij elkaar. Dit keer, voor ons, dicht bij huis.

De assemblee van de Wereldraad is een bijzonder moment in het bestaan van de lidkerken, oecumenische partners en andere kerken. Meer dan vierduizend deelnemers van over de hele wereld komen er samen; een unieke gelegenheid voor kerken om hun commitment tot eenheid en gemeenschappelijke getuigenis te verdiepen. Dit maakt de WCC-Assemblee tot de meest diverse en kleurrijke christelijke bijeenkomst in de wereld.

Op de website van de Raad van Kerken in Nederland vindt u meer informatie, en straks tijdens de assemblee ook dagelijkse berichten. <https://www.raadvankerken.nl/assemblee/>
Vanuit de RvKA zullen Anna Verbeek (vz), ds. Greteke de Vries (PKA) en ds. Henk Spoelstra (db-lid; Waalse Kerk) op maandag 5 september de assemblee als bezoeker bijwonen. Interesse om aan te sluiten? mail naar raadvankerkenamsterdam@gmail.com

Reizende expositie slavernijverleden

Vorige week herdachten en vierden we Keti Koti: de afschaffing van de slavernij in het Koninkrijk der Nederlanden, officieel in 1863, de facto in 1873. In toenemende mate worden we ons bewust dat het slavernijverleden deel is van de geschiedenis van Nederland, en dat die weinig bewuste “erfenis” doorwerkt in de huidige structuren in onze samenleving. Hoe mensen met elkaar omgaan in de samenleving, heeft wortels in het verleden. Daarom hebben Evangelische Broederschapsgemeente Amsterdam en de Evangelisch Lutherse Kerk Amsterdam de *Tentoonstelling Slavernijverleden* samengesteld – het kwam al eerder in een Nieuwsbrief van de RvKA aan de orde.

De mobiele expositie heeft als doel om binnen christelijke gemeenschappen in Nederland het slavernijverleden en diens consequenties voor de huidige samenleving bespreekbaar, verkenbaar en verwerkbaar maken.

Wilt u de expositie naar uw kerk halen? Aanmelden kan via <https://slavernijerfenis.com/activiteiten-tot-nu-toe/>

Slavernij is van alle tijden en alle plaatsen

In het *onderzoek naar de rol van kerken* als het gaat om slavernij en slavenhandel, dat op verzoek van kerken is gestart door PThU en VU, zal zeker naast de trans-Atlantische slavernij ook de *slavernij in Oost-Azië* aan de orde komen. In de Groene Amsterdammer van vorige week een artikel over recent onderzoek naar de eerste slavenhandel door de VOC, Madagascar 1595.

<https://www.groene.nl/artikel/jongens-van-goeden-begrijpe> .

En in het *Tropenmuseum* is onlangs geopend de expositie **De Koloniale Erfenis**, die laat zien hoe kolonialisme doorleeft tot op de dag van vandaag. De tentoonstelling geeft niet alleen een overzicht van de Nederlandse koloniale geschiedenis en aanwezigheid, bv in Indonesië, Suriname, Curaçao en Sint Maarten. Maar ook wordt verduidelijkt hoe kolonialisme gebaseerd was op vooroordelen en stereotypen (de superieure witte mens) – én hoe kolonialisme de wereld van nu mede heeft gevormd en doorwerkt in beeldvorming, taal, cultuur en religie. Met racisme als een van de hardnekkigste koloniale erfenissen.

Nieuwsbrief Taakgroep Vluchtelingen van de RvKA

De Taakgroep Vluchtelingen van de RvKA bracht in juni weer een nieuwsbrief uit. U vindt daarin zoals gewoonlijk informatie over de lobby om in Amsterdam de situatie voor ongedocumenteerde vluchtelingen te verbeteren. Dit keer ook een verwijzing naar een indrukwekkend artikel van Mounir Samuel in De Groene Amsterdammer: Amsterdamse pastor loopt een *walk of shame* door Bosnië – over het bijzondere bezoek van dominee Rikko Voorberg en Derk Stegeman, directeur van STEK-Den Haag (stedelijke diaconie Den Haag) aan vluchtelingen die aan de Bosnische grens worden tegengehouden om Europa binnen te komen. U vindt de link naar dit aangrijpende artikel hier: ['Ik kom naar jou'](#)

Staat u nog niet op de mailinglijst van de Taakgroep? De nieuwsbrief staat ook op de website van de RvKA: <https://rvkamsterdam.nl/vluchtelingen/nieuwsbrieven/>

Activiteitenkalender RvKA

- 15 oktober** : RvKA korenfestival, 1 in de Waalse Kerk
- 6 november** : oecumenische herdenking van omgekomen vluchtelingen aan de grenzen van Europa, 15.00 uur Mozes en Aaronkerk
- 4 december** : Nicolaasvesper in museum Ons' Lieve Heer op Solder

In het najaar hopen we een ontmoetingsbijeenkomst te organiseren bij één van onze lidkerken. waar elke belangstellende welkom is. Meer informatie in onze volgende nieuwsbrief